

ПРАКТИЧНИЙ ДОВІДНИК З ПИТАНЬ ПЕРЕРИВАННЯ ВАГІТНОСТІ

ЩО ТАКЕ АБОРТ І ЧОМУ ПРО НЬОГО ПОТРІБНО ГОВОРИТИ?

Аборт або переривання вагітності (ці терміни є взаємозамінними) – це процедура штучного припинення вагітності до того, як вагітність закінчиться пологам. На цих сторінках ви знайдете інформацію про різні види абортів, юридичні та практичні поради щодо абортів в Угорщині, варіанти безпечного переривання вагітності, дізнаєтеся про роль профілактики та сексуальної освіти у зменшенні кількості абортів, а також зможете розвіяти найпоширеніші міфи про аборти.

Доступ до безпечного переривання вагітності є одним з основних прав людини. Аборт – це необхідне медичне втручання, яке захищає жінку від примусового виношування вагітності.

Процедура безпечного переривання вагітності буде потрібна завжди. Що різноманітніші, безпечніші та дешевші контрацептиви будуть доступні як чоловікам, так і жінкам, то менше абортів буде зроблено завдяки попередженню небажаної вагітності. Однак аборти не зникнуть повністю, доки існують сексуальне насильство, примус та репродуктивний тиск на жінок, доки контрацептиви не є на 100% ефективними й безоплатними, а жіночі репродуктивні механізми не до кінця вивчені медициною. Не варто гадати, що з цього станеться раніше.

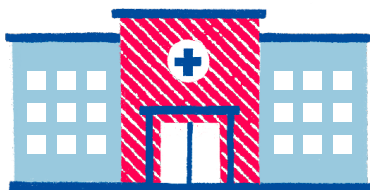
РІЗНІ ВИДИ АБОРТІВ

Наразі існують два види безпечних абортів¹, і те, який з них буде застосовуватися, залежить від законодавства певної країни, строку вагітності та вибору вагітної жінки.

Два доступні види – це хірургічний та медикаментозний аборт. З погляду фізичних і психологічних наслідків між цими процедурами немає жодної різниці, а ризик ускладнень в обох випадках дуже низький.

ХІРУРГІЧНИЙ АБОРТ

Хірургічний аборт, також відомий як клінічний, або аспірація, може безпечно застосовуватися як в першому триместрі вагітності, так і на пізніх стадіях. Процедура проводиться кваліфікованим хірургом у лікарняному відділенні акушерства та гінекології. Після розширення шийки матки використовується відсмоктувальний інструмент (вакуум-аспіратор) для видалення ембріона. Процедура триває приблизно 15 хвилин, після чого жінка залишається в лікарні під наглядом медиків на період від кількох годин до однієї доби.

¹ У цьому розділі представлені загальноприйняті безпечні методи переривання вагітності, без розгляду конкретно угорської ситуації. Наступний розділ присвячений специфічним угорським аспектам, де ми обговорюємо те, що в Угорщині доступний тільки хірургічний аборт

МЕДИКАМЕНТОЗНИЙ АБОРТ

Згідно з останніми клінічними рекомендаціями², медикаментозний аборт можна безпечно робити до 12-го тижня вагітності, він дуже ефективний при перериванні вагітності на ранніх стадіях³. Для безпечного переривання вагітності використовують комбінацію двох препаратів – міфепристону та мізопростолу. Обидва препарати включені до Переліку основних лікарських засобів Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я і користуються дедалі більшим попитом у всьому світі.

Медикаментозний аборт проводиться у два етапи. Обидва препарати можуть застосовуватися без нагляду медичного персоналу та поза межами лікарні, наприклад, вдома у вагітної жінки. Спочатку слід прийняти міфепристон, який блокує вироблення прогестерону, що, своєю чергою, зупиняє перебіг вагітності. Мінімум за 24, максимум за 72 години після міфепристону слід прийняти другий препарат – мізопростол. Він приймається сублінгвально або букально⁴. Препарат запускає процес, дуже схожий на природний викидень: після сильної кровотечі та спазмів матка спорожняється. Оскільки спазми в животі можуть викликати серйозний біль, може знадобитися вживання знеболювальних засобів, а деколи – і медичне втручання.

² ВООЗ 2022: Рекомендації щодо догляду в період аборт

³ Ефективність 95-99%

⁴ Таблетки слід тримати в ротовій порожнині до повного розчинення, найкраще між яснами й щогою.

ПОРІВНЯННЯ

Наразі медикаментозне переривання вагітності в Угорщині заборонене, тому в наступній зведеній таблиці ми наводимо практичне порівняння хірургічного аборту в Угорщині та медикаментозного аборту в найближчій доступній країні – Австрії.

Обидва методи є найбільш передовими в медицині, жоден з них не кращий і не гірший за інший, і обидва є безпечними для здоров'я жінки. З цієї причини, як і в багатьох інших ситуаціях, важливо, щоб жінки мали можливість самостійно вирішити, яка процедура є найкращою, найбезпечнішою та найдоцільнішою саме для них.

Хоча хірургічний аборт – це коротка процедура, яка викликає лише помірну кровотечу і відновлення після неї досить швидке, перебування в лікарні, анестезія і контакт з лікарями можуть бути важким випробуванням для багатьох жінок. Медикаментозний аборт є тривалішим процесом, супроводжується більшим болем і кровотечею, яка може тривати навіть протягом багатьох тижнів, однак той факт, що його можна провести в безпеці власного дому, поруч з кимось, кому вони довіряють, з повним контролем над своїм тілом, робить цей варіант привабливішим для багатьох жінок.

	ХІРУРГІЧНИЙ АБОРТ В УГОРЩИНІ	МЕДИКАМЕНТОЗНИЙ АБОРТ В АВСТРІЇ
До якого строку можливий аборт?	До 12-го тижня	До 63-го дня вагітності (приблизно 9-й тиждень)
Де проводиться?	У призначеній лікарні, яка має відділення акушерства та гінекології	Перша фаза проходить в клініці (вживання міфепристону), друга – за 24-72 години в будь- якому зручному місці
Скільки триває процедура?	Сама процедура триває 10-15 хвилин, перебування в стаціонарі – від кількох годин до один дня у разі відсутності ускладнень	Весь процес починається з першої таблетки й триває до закінчення кровотечі (найсильніша кровотеча зазвичай починається за три-чотири години після приймання другої таблетки), тому загалом це триває приблизно два дні
Можливі ускладнення	Нудота, викликана анестезією, та легкі спазми в животі після процедури	Грипоподібні симптоми можуть з'явитися після вживання другого препарату (незначне підвищення температури, озноб, головний біль), і зазвичай минають за 3-4 години

ФАКТИ ТА МІФИ

МІФ

Обмеження абортів запобігає скороченню населення. //
Якщо заборонити аборти, то народиться більше дітей.

ФАКТ

Заборона абортів не призводить до зростання чисельності населення, оскільки вона не впливає на бажання і готовність жінок мати дітей або на необхідність переривання вагітності. У країнах, де аборти були заборонені, рівень народжуваності в результаті заборони не збільшився. Дуже гарним прикладом цього є Польща, де 2021 року народжуваність стала найнижчою з початку моніторингу (1950 рік). Як порівняти з попереднім роком, кількість пологів у країні зменшилася на 6,7%, при тому, що регулювання абортів є надзвичайно суворим за європейськими мірками⁵

Хоча часто стверджується, що населення Угорщини збільшилося в результаті заборони абортів у 1950-х роках, після Другої світової війни підвищення бажання мати дітей було загальним демографічним явищем у багатьох європейських країнах і в Сполучених Штатах. Жінки та подружні пари, які відкладали народження дітей під час Другої світової війни та подальшої відбудови, зачинали дітей у 50-60-х роках. Інакше кажучи, зростання народжуваності викликала не суворя заборона абортів епохи Ратко, а відкладене дітонародження.

⁵ Народжуваність у Польщі з 1950 по 2021 рік
www.statista.com/statistics/957086/poland-number-of-live-births

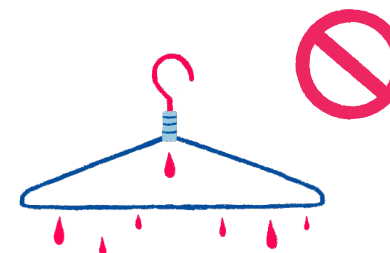
МІФ

Заборона абортів зменшує кількість абортів. //
Якщо заборонити аборти, їх стане менше.

ФАКТ

Заборона абортів не зменшує їхню кількість, вона лише збільшує число абортів, які проводяться в незаконних та небезпечних умовах. Коли жінки вирішують перервати вагітність і не мають доступу до легального абарту, вони змушені викликати переривання вагітності самотужки або вдаватися до нелегальних абортів, які часто проводяться непідготовленими медичними працівниками (або навіть не медиками) в антисанітарних умовах.

Якщо порівнювати показники абортів у різних регіонах світу, то вони приблизно однакові, незалежно від того, наскільки ліберальним є законодавство. Водночас є значні відмінності між регіонами з вільним або обмежувальним законодавством щодо безпечних абортів, тобто таких, які проводяться за наявності відповідної кваліфікації, обладнання та умов.⁶

⁶ Всесвітня організація охорони здоров'я: Аборт,
www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/abortion

МІФ

Є жінки, які використовують аборт як засіб контрацепції. // Існує таке поняття, як «аборт для комфорту», коли жінки йдуть на аборт лише тому, що не хочуть користуватися контрацептивами. // Кожна жінка, що робить аборт, – безвідповідальна.

ФАКТ

2016 року Центральне статистичне управління Угорщини (KSH) опублікувало дані щодо жінок, які мають доступ до абарту в Угорщині. З оприлюдненої статистики видно, що 26% жінок, які зробили аборт, є бездітними, а 74% вже мають дітей. Інакше кажучи, на переривання вагітності йшли жінки, які вже є матерями, тому точно знають, як це – виношувати й виховувати дитину. Крім того, з 1990 року майже вдвічі зменшилася частка жінок, які мали множинні (два і більше) аборти.⁷

До того ж, як вже можна було зрозуміти з попередніх розділів, дуже наївно думати, що жінці в Угорщині сьогодні легше зробити аборт, аніж використовувати засоби контрацепції. Чинне законодавство робить цю процедуру неприємною і принизливою. Якби вибір справді існував для всіх жінок, нікому не довелося б обирати аборт.

Якщо жінка регулярно робить аборти, можна припустити, що вона не контролює власне тіло та репродукцію. Це може бути пов'язано з тим, що вона не отримала належної сексуальної освіти, не знає, як працює її організм, не має доступу до підходящого протизаплідного засобу та/або її партнер не бажає їх використовувати, або жінка перебуває в стосунках, пов'язаних з насиллям. Якщо лікар помітив таку поведінку, його обов'язок – відзначити вразливість жінки та запропонувати їй допомогу.

⁷ KSH, «Переривання вагітності»: www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/terhessegmegsz16.pdf (угорською)

МІФ

Аборт – небезпечне втручання, він сильно впливає на подальшу фертильність, вагітність і пологи, викликає рак молочної залози.

ФАКТ

Виходячи з наявних на сьогодні досліджень, аборт, проведений кваліфікованим медичним персоналом належним чином і в гігієнічних умовах, не збільшує ризик безпліддя і позаматкової вагітності⁸. Також не існує кореляції між розвитком раку молочної залози й абортom⁹. Дослідження, проведені з використанням відповідної методології, не виявили жодного зв'язку між вакуум-аспірацією до 12-го тижня і подальшим безпліддям або аномаліями розвитку плоду. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я ООН, професійний аборт є однією з найбезпечніших медичних операцій. Статистика переконливо свідчить, що в розвинених країнах смертність від пологів становить 1 на 15 000¹⁰, (тобто 1 з 15 000 жінок помирає під час пологів), водночас смертність від безпечно проведеного медикаментозного абарту становить менш ніж 1 на 100 000.¹¹

⁸ Frank, P., McNamee, R., Hannaford, P. C., Kay, C. R., & Hirsch, S. (1993). The effect of induced abortion on subsequent fertility. British journal of obstetrics and gynaecology, 100(6), 575–580 (Вплив абарту на подальшу фертильність. Британський журнал акушерства та гінекології).

⁹ Безпечний аборт: технічний та політичний поради́ник для систем охорони здоров'я: www.apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/70914/9789241548434_eng.pdf?sequence=1

¹⁰ Материнська смертність, B003: www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/maternal-mortality

¹¹ Смертність, пов'язана з абортами: www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4554338

МІФ

Аборт – це завжди травматична подія, яка призводить до психологічного розладу, до «постабортного синдрому».

ФАКТ

З абортom може бути пов'язано багато почуттів: деякі жінки відчувають смуток, деякі – полегшення, позитивні й негативні емоції можуть навіть виникати одночасно. Для деяких жінок аборт може стати травматичним досвідом через те, він є табуованою темою в суспільстві, свого роду стигмою, і оточений безліччю помилкових уявлень, тому жінки, які вирішили перервати вагітність, часто не отримують адекватної емпатичної підтримки під час процесу. Багато з них зазнають насильства під час двох обов'язкових консультацій¹² перед абортom; крім того, ставлення друзів і рідних, осуд знайомих і громадськості також можуть сприяти травматичному сприйняттю аборту. Водночас сум і негативні почуття, пов'язані з абортom, не означають, що жінка шкодує про своє рішення – за даними дослідження 2020 року, 95% жінок і за 5 років після аборту все ще вважають, що ухвалили правильне рішення¹³.

Існування так званого «постабортного синдрому» не було підтверджено жодним науковим, комплексним дослідженням. Вірогідні наукові дослідження показали, що немає суттєвої різниці у розвитку довготривалого психологічного стану жінок, які

¹² Згідно з дослідженням Асоціації PATENT за 2014 рік, під час двох обов'язкових консультацій перед абортom респонденткам, які брали участь у дослідженні, завдавали шкоди в 13% випадків (вплив, звинувачення, емоційний тиск); крім того, приблизно половина респонденток не отримала необхідної кількості та якості інформації. З дослідженням можна ознайомитися тут: www.abortusz.info/kutatas/2014

¹³ Нове дослідження показало, що за п'ять років після аборту майже всі жінки кажуть, що це було правильне рішення: www.ucsf.edu/news/2020/01/416421/five-years-after-abortion-nearly-all-women-say-it-was-right-decision-study

перенесли аборт, і тих, хто його не робив. Досить багато наукових досліджень акцентують на тім, що виявлення постабортного синдрому також є недосконалим, оскільки не враховується психічний стан до аборту, і психічні проблеми жінки після втручання пояснюються виключно перериванням вагітності; крім того, науковці вказують на те, що такі дослідження не відбивають вищезгадані фактори оточення.¹⁴

МІФ

Аборт в Угорщині легальний, він доступний усім жінкам, нам не варто за це перейматися, і у нас все добре.

ФАКТ

Хоча на папері угорське законодавство щодо абортів є доволі ліберальним, на практиці жінкам, які вирішили перервати вагітність, доводиться стикатися з багатьма труднощами. Перед втручанням вони мусять пройти дві обов'язкові консультації, і першу проводить співробітник органу захисту сім'ї, який спробує схилити жінку до збереження вагітності. До служби правової допомоги асоціації «ПАТЕНТ» щораз частіше надходять скарги на проблеми зі своєчасним записом на консультацію, внаслідок чого є ймовірність пропустити 12-тижневий термін. Ще одним ускладнювальним фактором є те, що аборт в Угорщині не є безплатним: 2022 року плата за переривання вагітності становила 41 667 форинтів, а фінансова підтримка надається лише в обмежених випадках.

¹⁴ Аборт і психічне здоров'я: Міфи та реальність: www.guttmacher.org/gpr/2006/08/abortion-and-mental-health-myths-and-realities

ПРО АСОЦІАЦІЮ «ПАТЕНТ»

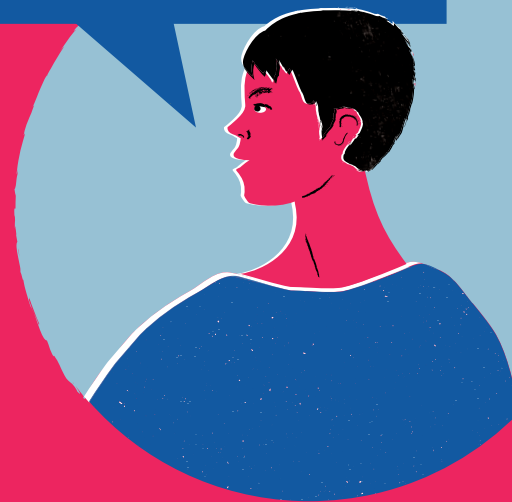
Асоціація правового захисту «ПАТЕНТ» («Товариство проти патріархату») заснована 2006 року. Здебільшого члени Асоціації – це фахівці із захисту жінок, юристи та представники пов'язаних професій, які пройшли підготовку із запобігання насильству над жінками та дітьми й захисту репродуктивних прав. Асоціація опікується насамперед наданням правової допомоги, формулюванням пропозицій та висновків, а також проведенням досліджень.

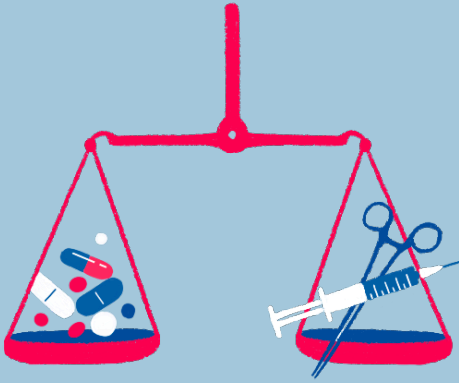
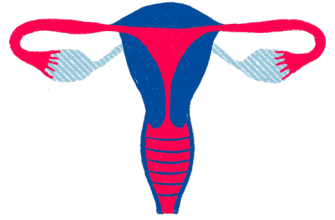
2010 року, внаслідок тривожних державних тенденцій, Асоціація «ПАТЕНТ» почала серйозніше працювати над темою сексуальних та репродуктивних прав і здоров'я, особливо над захистом права на аборт. Так ми стали єдиною правозахисною організацією в країні, яка досліджує питання абортів з погляду прав жінок і фемінізму. За цей час ми провели три дослідження на цю тему та запустили кілька кампаній на захист права жінок на самовизначення. Крім того, ми готуємо інформаційні та інформаційно-просвітницькі матеріали та у співпраці з різними угорськими і європейськими організаціями проводимо адвокаційні заходи із захисту права на доступ до абортів.

Наша безоплатна юридична гаряча лінія працює за номером **+36 80 80 80 80 81** щосереди з 16:00 до 18:00 та щочетверга з 10:00 до 12:00.

Також можна звернутися за правовою допомогою через Facebook: співробітники нашої служби правової допомоги зазвичай відповідають на запити, отримані через Messenger, протягом тижня.

**Я ТЕЖ НЕ ПІДТРИМУЮ
ЖОРСТКИХ ОБМЕЖЕНЬ
АБОРТІВ!**

**ОБМЕЖЕННЯ АБОРТІВ - ЦЕ
НАСИЛЬСТВО НАД ЖІНОКАМИ.**

